

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels, f1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

DONDERDAG 11 FEBRUARI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels, f1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Het regt en de verplichting der Kamer tot het weigeren eener begrooting.

Het regt der Kamer, om eene begrooting te weigeren, is al te duidelijk in de grondwet uitgedrukt, dan dat het door iemand, hoe ook genaamd, in twijfel kan worden getrokken. Onbepaald geeft de grondwet dit regt aan de Staten-Generaal in de volgende bewoordingen (artikel 122) »de inwilliging der Staten-Generaal wordt vereischt op de begrooting van de uitgaven van het rijk, welke aan de Tweede Kamer door den koning in de gewone vergadering wordt ingezonden. Het alsoo onbepaald gegeven regt van weigering wordt ook bij geen nader artikel beperkt. Ja, om aan de Kamers hare weigering gemakkelijker en aan minder dubbelzinnigheid of bezwaar onderhevig te maken, stelt artikel 125 der grondwet vast, dat: »De uitgaven voor ieder departement van algemeen bestuur een afzonderlijk hoofdstuk der algemeene begrooting uitmaken;» en dat: »Elk dezer hoofdstukken bij eene afzonderlijke wet voorgedragen en vastgesteld wordt.» Later der Kamers bezit, derhalve volle bevoegdheid, om een of meerdere hoofdstukken der algemeene begrooting, om welke redenen ook, te weigeren.

Wat men, daarentegen, somwijlen ook aanvoerde (doch bij andere gelegenheden uit het oog verloor), — de grondwet verleent aan de Kamer een onbepaald en onvoorwaardelijk regt van weigering, en iedereen kent den rechtsregel, *quod lex non prohibet, nec nos prohibere debemus*; wat de wet niet verbiedt, moeten wij ook

regtigd om dit of gene afzonderlijk hoofdstuk der algemeene begrooting te weigeren, wanneer zij deszelfs cijfer, of eene daarin voorkomende som, te hoog opgevoerd vinden, — maar ook wanneer zij oordeelen, dat de daartoe behorende rubriek niet behoort te zijn ingerigt; dat de minister, wien hetzelfde aangaat, niet beantwoordde, dat hetgeen men van hem wenschte of verwachtte; wanneer men geen genoegzaam vertrouwen in hem stelt, enz.

Sommigen, wel is waar, hebben gepoogd, hiertegen te doen gelden de bepaling van artikel 74 der grondwet, luidende: »De koning stelt ministeriële de-

partementen in, benoemt derzelver hoofden, en ontslaat ze naar welgevallen;» — doch nooit is het hun gelukt aan dat artikel eene zoo valsche en ongerijmde beteekenis te doen toekennen. Zekerlijk, benoemt de koning de hoofden der departementen van algemeen bestuur; hij benoemt ze en ontslaat ze naar welgevallen. Doch dit beduidt alleenlijk, dat de koning — en niet de Staten-Generaal of eenige andere staatsmagt — de benoeming doet; en dat hij ze naar welgevallen doet, dat is, zonder gebonden te zijn aan eenige voordragt, zonder gehouden te wezen, om de reden op te geven waarom hij benoemt of ontslaat.

Het woord *welgevallen* verder te willen uitstreken, er eene ultra-autocratische, eene ultra-despotische beteekenis aan te willen hechten; de koninklijke willekeur daarin met gevoelens van *fetichisme* te vereeren, — is eene onzinnigheid, die zelfs in het onderdanig geloovende Nederland nog geen ingang vond. Wie zal, b. v., aannemen, dat een koning der Nederlanden, die naar welgevallen ministers benoemen kan, zijn barbier, zijn kok, zijn stalknecht zou mogen benoemen, zonder dat de Staten-Generaal het regt zouden hebben om aan zoodanigen minister de begrooting van zijn departement te weigeren?

Neen, waarlijk, dit behoeft zelfs in Nederland nog geen betoog. Is de koning vrij — en hij is het — in de benoeming zijner ministers, — de Kamers zijn even vrij in het bewilligen of niet-bewilligen hunner begrooting.

Het zou meer dan ongerijmd, het zou bijna spot waken, Staten-Generaal te laten beslissen over de belangrijkste staatsbelangen, naar despotisch welgevallen en autoeratisch goeddunken, aan deszelfs ongeschiktste en karakterlooste onderdanen toevertrouwen kon.

Tegenover het onbepaalde regt des konings, om ministers te benoemen en te ontslaan, staat het onbepaalde regt der Staten om aan dezelve hun vertrouwen en het beheer der staatsgelden al dan niet te schenken; dat is derzelver begrootingen al dan niet te bewilligen.

Maar meer nog. De Kamers hebben niet alleen het regt om de begrootingen van departementen, aan ongeschikte ministers vertrouwd, te weigeren, — zij hebben ook daartoe de verplichting. Het is niet aan

het willekeurig goeddunken, aan de bijzondere vriendschap, aan de persoonlijke geneigdheid of achting, aan de ambitie of de baatzucht van leden der Kamers, dat de grondwet deze gewigtige magt, van het weigeren eener begrooting, inruimde; het is aan hunne eer, aan hun geweten, aan hunnen plegtig gezworen eed, dat zij die weigerings-magt vertrouwdde. De Kamers mogen dus niet alleen, maar moeten aan eenen ongeschikten minister, in welke hooge gunst ook staande, zijne begrooting weigeren. Zij moeten de begrooting van dat departement weigeren totdat de koning eenen anderen minister zal hebben benoemd.

De Kamers, of derzelve individuële leden, die dit niet doen, die de uitspraak van hun hoofd en geweten omtrent de kunde en het karakter van dezen of genen minister miskennen, om naar redenen van conveniëntie, van gunstbejag of ambitie, te handelen, verloochenen pligt en eed, en geweten.

Hen traefe de goede Gods!

Buitenlandsche berichten.

OOSTENRIJK.

Wenen, 5 febr. Het spreekt hier van eene volkevermindering des legers door oproeping der sloopschepen. Zeker is zeker, dat de het land door trekkende remonterings-commissie overal paardentlant aankopen en deze met de volgende prijzen betaalt: voor zware kavalleriepaarden f160 het stuk; voor dragonderspaarden f125; voor de lichte kavallerie f118; voor de artilleriepaarden f140, enz. De paarden moeten tusschen de 3 en 7 jaren oud zijn.

SWITSERLAND.

Bij de discussien over de constitutie te Genève, werd in 7 de vrijheid van drukpers vastgesteld, en tevens besloten tot afschaffing van het zegel voor politieke geschriften. Eene zinspeld uit het daartoe betrekking hebbende artikel luidt: »DE DRUKPERS MAG DOOR GEENE FISCALISCHE MAATREGELEN BELEMMEERD WORDEN.» Dit artikel werd zelfs met goedkeuring der conservatieven aangenomen.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Bij op den 20sten januari jl. afgekondigde proclamatien is eene algemeene vrijstelling van handel en nijverheid vastgesteld geworden.

PRUISSEN.

Berlijn, 5 febr. De koningin heeft, na middernacht, enige uren, met tusschenpozen, geslapen; bij het ontwaken, echter, werd zij niet verhooren zich weder hetgeen te zeggen, evenwel zonder opkoming van koers. Het bericht is dat de in de verordeningen aangaande de inrigting der standen verordeningen, verdere organisatie en uitbreiding van den stand der heeren, vernemen wij, dat de koning Willem heeft met name in de stam-provinciën der monarchie een groot aantal families met collectief stemrecht te be-

giffen, op dien voet, dat zij gerechtigd zullen zijn, om uit hun midden een lid ter curie van den heerstand af te vaardigen. Met veel zekerheid hebben wij den 12den april als den dag hooren aanwijzen, waarop de bijeenkomst van den vereenigden landdag zou bepaald zijn.

Amsten, 3 febr. De brug over den Rijn alhier is weder gelegd.

— Onze politie heeft, met behulp der gendarmerie, in de vorige week, toen er op gelijke tijden des nachts onderscheidene diefstallen met inbraak gepleegd werden, eene geheele bende verdachte en gedeeltelijk reeds vroeger gestrafte of vervolgte personen gearresteerd. De steeds toenemende diefstallen hebben te weeg gebracht, dat thans de veiligheidswacht alle nachten de rondte maakt. Het is te wenschen, dat men zich tevens meer bedienen zal van den bijstand der militaire magt.

M.-Glaback, 4 febr. Uit eene, zoo even ontvane-gene, circulaire van den koophandels-raad *Croon* blijkt, dat de koning toegestaan heeft, dat, bij de tegenwoordige duurte der eerste levensmiddelen, gepaard aan de gelijktijdig ingevallene stremming des buitenlandschen handels, ook door onmiddellijke ondersteuning uit de staats-inkomsten tot het verschaffen van werk aan de arbeidende klassen zooveel mogelijk bijgedragen worde. Dien ten gevolge, heeft het ministerie van financiën besloten, om aan het »Verein» van fabriek-sigenaren, hetwelk zich ten doel gesteld heeft, aan arbeid behoevende arbeiders werk en loon te verschaffen, met eene bijdrage 12,000 Thlr. te gemoot te komen en de uitgave dezer gelden teg te vertrouwen en over te laten aan eene uit de respectieve fabriekanten te vormen commissie.

Koburg, 2 febr. De jongste landdag van het hertogdom Koburg kan niet onvruchtbaar genoemd worden; wanneer men het oog vestigt op eenige zeer gewichtige organieke wetten, welke onlangs door de landsheerlijke sanctie en publicatie zijn bekrachtigd geworden. Inzonderheid behooren daartoe drie wettelijke nader vermeld te worden, bij welke eenige wettelijke deelen der staatswetgeving eene hervorming ondergaan en welke bestemd zijn om voortaan als integrensde deelen der wetgeving te worden. 1. eene nieuwe kieswet; 2. eene wet over de verantwoordelijkheid der staatsdienaren ter zake van wets-overtreding, en 3. eene wet betreffende de bijdrage der domeinen tot de staatslasten.

ENGLAND.

Londen, 7 febr. De verloopen week heeft in het staatkundige verloop nieuwe verschijnselen getoond. De debatten in het Parlement zijn onblijft van zich onderscheidende redevoeringen, met uitzondering van die van *lord Bentinck* in het Hoogerhuis, die door de leden der tory-partij zeer geroemd wordt. De meeste tijd is gebruikt tot overweging der voorgestelde bepaling aan Iersche landeigenaars. Men ziet met ongemakkelijk verslag van den lord exchequer te gemoot, het tegenwoordige systeem van het voorhanden zijnde geld te gebruiken; misbillijkende.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 febr. De paragraaf van het adres, over het behoud des vredes, is gisteren door de afgevaardigden, zonder wijziging of bijvoeging, aangenomen. Van dit oogenblik af, kan men de discussie over het adres zoo goed als geëindigd noemen en de uitkomst is, zoo als die te verwachten was; in weerwil van het aan de drie Noordsehe hoven ingediend protest uit Krakau, in weerwil der verkoeling met Engeland, beschouwt de Kamer der Afgevaardigden den vrede van Europa als verzekerd.

— De laatste nota van den heer *Gutzor* aan lord *Palmerston*, betreffende het Spaansche Kavelijk zal, zoo als een der Engelsche ministerieleden dezez dagen te kennen heeft gegeven, onbeantwoord worden gelaten, en wel, gelijk dat blad er bijvoegt, omdat dezelve volstrekt geene aanleiding geeft tot eene antwoord van wege het Britsche gouvernement. Oe ministerieel ochtendblad, dit herigt overnemende, maakt daarbij de volgende aanmerking: »Wij zijn gnuoedaakt, om te bewijzen aan lord *Palmerston*, omdat hij met zoo veel spoed en bescheidenheid den raad van lord *Abingdon* heeft gevolgd. Het is beter laats dan nooit.

Namenlandsche berichten.

Amsterdam, 9 febr. Op den 16den februari en volgende dagen zal voor de correctionele kamer der

arrondissementen-regibank alhier worden behandeld de strafzaak tegen den nog voortvlugtigen *F. van S.*.... en den thans gedeporteerde *P. O.*...., koopman hier ter stede; de eerste aanklacht van het zich op bedriegelijke wijze toegeigen van minstens ruim 2700 balen rijst, ten nadeele van het kantoor van *B. W. v. S. v. S.*, enige kisten sukade, ten nadeele van den koopman *D.*, en ruim 120 balen rijst, van den handelaar *H. B.*; — en de tweede aanklacht van het des bewust koop en alzo heelen en verbergen van al dese ontvreemde goederen wetende hunne misdadige herkomst. Een groot aantal getuigen zullen in deze worden gehoord.

— Gisteren heeft alhier, tot verdere uitbreiding van het alreeds vermeerderd materieel, de aanbesteding van wege der Nederlandsche Rijn-spoorweg-maatschappij plaats gehad van 32 rijtuigen voor de onderscheidene klassen van reizigers, met daarbij behorende reserve-voorwerpen, alsmede van assen, wielen, veren en reserve-assen en wielen. De heer *C. M. van Zwijen*, van Utrecht, was ten aanzien van beide die aanbestedingen de laagste inschrijver, met f 84,980 voor de eerste, en f 49,500 voor de tweede.

's Gravenhage, 8 febr. De heden bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediende ontwerpen van wet, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioen-fonds voor burgerlijke ambtenaren, strekken tot voldoening aan het voorschrift van artikel 38 der wet van 9 mei 1846. Bij het eerste dier ontwerpen worden de uitgaven voor dat fonds, over de tweede helft van 1846, vastgesteld op f 4400; bij het tweede, de uitgaven over het jaar 1847, op f 9800. Voor tractementen van den secretaris, de ambtenaren en den bode van den raad van bestuur is voor de tweede helft van 1846 mitgetrokken de som van f 8950; voor 1847 f 7900. De overige posten zijn voor bureau-behoeften, drukwerken en onvoorziene uitgaven. De uitgaven voor pensioenen en voor aankoop van inschrijvingen op een der grootboeken van de nationale schuld, zijn voor memorie gebragt, omdat, wat de pensioenen betreft, deze, gedurende de eerste jaren van het bestaan van het fonds, niet dan in hoogereldzame gevallen te verleenen zullen zijn, en, wat de inschrijvingen aangaat, de aankoop daaraan voor eerst niet te voorzien is — Vermits de raming der vermoedelijke inkomsten van het fonds, thans, zoo kort na deszelfs instelling, buiten alle grondige berekening ligt, is voorts in de beide ontwerpen de bepaling opgenomen, dat, tot dekking der voormelde uitgaven, worden aangewezen de bijdragen, die bij artikel 33 der wet van 9 mei 1846 aan het fonds zijn toegekend.

Het aangeboden ontwerp tot verhoging van de staatsbegroting over 1846 en 1847; voor de resten der geldleening tot goedmaking der kosten van droogmaking van het Haarlemmermeer; bepaalt, dat het 9de hoofdstuk A. dier begroting daartoe zal worden vermeerderd met f 290,000 over 1846, en met f 225,000 over 1847. — Bij de wet van maart 1839 is eene geldleening van 8 millioen vastgesteld tot bestrijding der kosten van de genoemde droogmaking; maar die som was toen geraamd voor de werken der droogmaking, en in de renten der op te nemen en af te reekeen te plaatsen som werd niet voorzien. Inzake is tot 1845 ingesloten, na de betaling dier renten vroegien, door middel van eene voorloopige af-trekking der daartoe benoedigde gelden van het toen reeds geaccordeerde kapitaal. Thans, echter, moet voor de renten na 1845 worden voorzien, en tot dit einde is nu de voorgesete plaats hebben, en tot dit einde is nu de voorgesete rentenbedrag bij supplementaire wet, op de reeds vast-gesteelde begroting voor 1846 en 1847 voorgedragen. Tot dekking van die begroting zullen (zoo als de bij dit ontwerp behorende memorie van toelichting wordt aangegeeft) hoogstwaarschijnlijk geene maatsregelen behoeven genomen te worden. — De kapitaal-krachten de wet van maart 1839 opgenomen, voor de bedoelde droogmaking, en overeenkomstig de wet van 31 december 1843 (*Staatsblad* n°. 71) voor de onderneming reeds aangewend of verder nit te geven, zijn gecapiteerd: in 1840, a 5 pCt. f 2,000,000; in 1841, a 5 pCt. f 3,000,000; in 1845 a 5 pCt. f 1,000,000; in 1847 wordt opgenomen een kapitaal van f 1,000,000 a 4 1/2 pCt.

's Gravenhage, 9 febr. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen een voorstel van wet, door den heer *Hof-*

man aangeboden, strekkende tot het verlaenen van vrijstelling van den accijns op de steenwaten in de turf voor de grof-, hoef- en kagchelsmed rijen, welk voorstel door den heer *Hofman* kortelijk is toegelicht. — Wordt besloten het te doen drakken en te versenden aan de afdeelingen.

Door de commissie, belast geweest met het onderzoek der geloofsbraven van den heer *Leclercq* wordt, bij monde van den heer *Wittery-Sterling*, rapport uitgebragt. Daaruit blijkt, dat de verkiezing op eene behoorlijke en regelmatige wijze heeft plaats gehad; doch uit de overgelegde stukken is geresulteerd, dat de heer *Leclercq* den 22sten september 1795 te *Maaseyck* is geboren, en wel uit ouders, die aldaar zijn gehuwd. Uit eene verklaring van den burgemeester van Roermonde blijkt, dat de heer *Leclercq* valt in de termen van artikel I van het koninklijk besluit van 24 augustus 1839 (*Staatsblad* n°. 39). Bij de commissie is de vraag ontstaan, of de gekozene wel is geboren, Nederlander, in den zin van artikel 7 der grondwet, naar *Maaseyck*, ten gevolge van het tractaat van 1839, een deel geworden is van België, en ook in 1795 niet tot de Nederlanden heeft behoord. De meerderheid der commissie is van oordeel, dat de gekozene niet kan worden toegelaten, omdat de grondwet ten deze stellig is, en geene uitzondering veroorlooft. Zij meent, dat noch het tractaat met België, noch het opgemaakte koninklijk besluit, van derogeren aan de grondwet, en dat dit besluit ook slechts strekt tot regeling van de hoedanigheid van Nederlander. — De minderheid der commissie is, daarentegen, van begrip, dat, naar *Maaseyck*, volgens de grondwet van 1815, behoort heeft tot het koninkrijk der Nederlanden, de ingezetenen of geboren in die plaats ook al de regtvaardigheid en deze ingezetenen, bezitten, ten die toe den Belgischen opstand ook niet hebben verloren. — Overeenkomstig het gevoelen van de meerderheid der commissie, eindigt het rapport met te adviseren, den heer *Leclercq* niet toe te laten.

Ten aanzien van dit rapport, ontstaan eenige wettenswijvelingen. — De heer *Corradi* wenscht daarover dadelijk te heraadlagen. — De heer *Kabel van Riemsdijk* verlangt, dat het rapport tot onderzoek worde overgelegd, en dat de overwegingen over het rapport op overmorgen te bepalen. — Wordt besloten, met eene meerderheid van 29 tegen 17 stemmen, de discussie over deze zaak op overmorgen ten 12 ure te houden, zullende het rapport inmid-dels worden gebruikt en rondgedeeld.

De heer *Schubert* vraagt alom den voorsitter te meent van de tegenwoordigheid van sommige ministers, en inzonderheid van Z. Exc. den minister van justitie, gebruik te moeten maken, om in het openbaar eene vraag van belang aan Z. Exc. te doen, ten einde deswege eenige informaties te verkrijgen; het betreft het *Journal de la Haye*, dat vroeger gerogt en erkend is geworden, te zijn gecapiteerd. Indien het voldeed aan helgeen men van een officieel blad kan verwachten, dan ware het ook niet schandig, maar dit wordt ook behalve gecapiteerd, gebreuk te zijn officieel van het bestuur, dan een officieel blad, dat men als officieel, en als half-officieel moet beschouwen. Gold het een blad van geheel particulieren aard, dan ware het overbodig daarover te spreken, maar hier betreft het de eenige tusschenland in ons land officieel geaccrediteerd en als gecapiteerd wordt in een taal, welke het meermalen gebruikt is, en waaruit dese de sentimenten der regering en der Natie zonde kunnen afleiden. Dit acht de spreker eene gevaarlijke zaak, en daarom meent hij de vrijheid aan den minister van justitie de vragen te richten, die hij in het *Journal de la Haye* onder het toezigt van Z. Exc. staat, en 2° of het is het officieel officieel

... of zelfschennis van de regering. In het laatste gedeelte mogen wel worden overwogen de artikelen, welke in dat blad geplaatst worden. En indien er geen toezigt te dien aanzien bestaat, dan behoort dat toezigt, in verband tot het verleend wordende subsidie, bevolen te worden. Dit acht de spreker in het wettig belang van de Natie en voor de regering.

Z. Exc. de minister van Justitie zal zich niet onttrekken, om reeds dadelijk op de onverwachte vragen, welke aan hem gericht zijn, te antwoorden. Hij zal, echter, met de beantwoording der laatste vraag aanvragen. Op de vraag, of het *Journal de la Haye* moet beschouwd worden als een officieel of half-officieel blad, of als een orgaan der regering, zowel voor de binnen- als buitenlandse aangelegenheden, geeft Z. Exc. het meest stellige ontkennende antwoord. Neen, het *JOURNAL DE LA HAYE* is geen officieel dagblad der regering, in welken zin men dit ook nemen wil; het is ook geen half-officieel dagblad der regering. De polemiek, daarin gevoerd, is alleen die van den redacteur. De artikelen van dat blad, en bijzonder die, waarop de spreker waarschijnlijk doelt, zijn geen gouvernementele artikelen; zij zijn daarin oorspronkelijk zonder medewerking van eenig minister. Hieromtrent kan ook geen twijfel bestaan, want de redacteur heeft dit nog laatste punt op het maatschappelijk dat blad verklaard. Dit die artikelen is de laatste niets wettelijks voor het land of de regering af te leiden. — De regering heeft vroeger zelve erkend, dat het blad door haar wordt gesubsidieerd, omdat het geschreven wordt in een taal, die algemeen in den vreemde wordt gelezen. Men maakt dat de blad alleen geschreven wordt in de Franse taal, om te kunnen geplaatst te krijgen, wat men verlangt, en noodzakelijk oordeelt, dat buitenland bekend worde. Wat nu de vraag betreft, of het blad toezigt over het *Journal de la Haye* moet geschieden, antwoordt de spreker, dat het te onnodig en te onwettig is, om te onderneemen. Z. Exc. is ook bij geene der andere bladen belast, zoodaartig toezigt te houden. Indien het blad iets, mogt voorkomen, dat strijdig geoordeeld werd met 's lands wetten, dan zou het, even als elk ander blad, zich aan vervolging blootstellen. Z. Exc. herhaalt dat hij geen toezigt over dat blad uitoefent, en meent dat het geen ander ambgenooten zich daarmee belast heeft.

De heer van *Ban van Iselt* moet in de eerste plaats zijnen dank betuigen aan het lid uit Zuid-Holland voor de gestelde vragen, en ten andere aan Z. Exc. den minister van justitie, die zoo rond verklaard heeft, dat het *Journal de la Haye* noch een heel-, noch een half officieel blad is. De Kamer is dan dank vooral verschuldigd, omdat het terzegt reede van vroeger dagteekent. In de ongeschiktheid, hoe toch, die nu na den Belgischen vrede hebben doorgevoerd, en gederende welke dezelfde *Journal* ook werd geschied, kwam daarin sedert enige artikelen voor, die niet geschikt waren, om de mogendheden van welke de beslissing van onzer afhangt, ten gunste van Nederland te stemmen. — Dit in deze dagen voert dat blad wederom eenen toep, die oorzaken geroerd worden tegen de borst stukt. En wanneer men van geenezins heeft, dat het *Journal* noch heel-, noch half-officieel is, noch een orgaan der regering, dan is het, hoe men zijnen redacteur, hetzeld. word, noch als men geleed heeft, om buiten 's lands bekend te maken, omdat door dat dagblad en de Nederlandsche regering en de Nederlandsche Natie aan den hoon en aan de minachting van het buitenland worden prijs gegeven. Meermalen heeft de spreker te kennen gegeven, dat hij hetzeld het bij deze, dat het hooft ongeschikt is, als dat de regering een eigen orgaan is, en dat hetzeld de regering een orgaan is, en gesproken de te de grondte aanvallen en onwaarheden, waaraan zij diervan is bloogesteld. Hij zou bereid zijn haar daarvoor een subsidie toe te staan, — doch hij wenscht, dat dit geld niet worde gegeven zonder eenig toezigt. Nu als de redacteur, die, hoe geheel vrij en onafhankelijk is, en van die vrijheid en onafhankelijkheid een zoodanig misbruik maakt, als waarvan gesproken is, dan geloof de redenaar, dat er de een toezigt noodzakelijk is, of dat de 25000 moeten worden ontbanden.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

Arnhem, 30 febr. In den laatsten tijd hebben wij in andere dagbladen menig bericht gelezen, en ook menig bericht zelf ontvangen omtrent de door den heer *Thalberg* in ons land gegeven concerten. Gera van die berichten hebben wij willen vernemen of plaatsen, omdat, nu we nu van den lof des heeren overvloedig, en dat we ons meer dan overdreven toehouwen, en wij dus weesden ons aan vleghy te zullen schuldig maken, door die berichten op te nemen. Nu wij dien heer gisteren avond zelf gehoord hebben, moeten wij bekennen, dat die berichten niet alleen niets overdreven behelzen, maar inderdaad nog te kort schieten in den roem, die den heer *Thalberg* zoo raimsochets toekomt. Onze woorden zijn te koop om den heer *Thalberg* die een toe te brengen, welke hij verdient: wij laten dit nu moet bekwaam pennen over. — Ook de heer *Frugt*, onze landgenoot, heeft door zijnen sang zijnen ouden roem meesterlijk gehandhaafd; en het, dat erend en tot bijna in het oneindige voortgezetz applausment en herhaald tergroepen doer was in gansch buitengewoon getal opgekomen publiek, zat den beiden virtuozen hebben kunnen overtuigen, hoe men in Arnhem waar kunst-talent veel op prijs te stellen.

— Men schiedt uit *Oldebroek*: Verleden week ging hier een man, geteet als een heer, een eind wegs met eenen boor over den straatweg. De heer bukte zich om een gouden willempje op te nemen, dat hij daar vond. »Half!» riep de boor, en hield vol, dat het regens de heft van 't gevondens toekwam. Na krachtige en overtuigende betoogen, stelde de heer in den eisch toe, maar het zonden zij 't geldstuk wisselen? »Of!» riep de boor, »is 't anders niet; ik woon hier dicht bij!» Hij wisselde 't goudstuk, en gaf den vinder vijf echte guldens, waarmee deze zich haastig verwijderde, want het goudstuk was van glas, en 't vinden eene speulatie op de lust tot deelen van den boor.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 5 februari.

Het Engelsche ministerieel blad, *Morning Chronicle* (van 27 januari) na te hebben gemeld, dat luidens briesen uit Singapore, een officier der Britsche marine vertrokken was, om formeel heit te nemen van het eiland *Lahad*, geeft ons ter stier gelegenheid meerkere weken, die door een wenselijk ministerie van buitlandsche zaken niet zouden worden uit het oog verloren. Zoo zegt het blad, onder anderen: »Dus kan ons eerste etablissement (our first settlement) op dit oogenblik als gesteld worden beschouwd.»

Ons eerste etablissement.

Wédars. »Eene brik van 150 tonnen, geladen met Engelsche koopwaren, stond op het punt om naar *Braai* te zeilen. Men denkt, dat verscheiden honderden Maleijers, en anderen, (van die stad, zich zullen hejveren om de bescherming der Engelsche vloeg deeltachtig te worden. Tot op dezen dag, was het gansche eiland *Kalamantan*, en vooral het spitstans van *Bornes*, buiten het bereik van den handelsstet. »Nu de Hollanders zijnen, die, nu oopenlijk, met de inboorlingen, een soer welke sij voortwenden een soverrein goet te oefenen.»

YORWREDE.

Verders. »Wij vermenen, dat *Mr THOMAS COCHRAN* voornemens was, in de accengten te kransen, tot behu de gaekemat van eenen opvolger, die in den loop van januari verwacht werd. Die staat van zaken was, geloven wij, aanleiding gaven tot een ynderzetz omtrent de aanspraken der Hollandrs op dize uige gakte gedeelten van den archipel, welke Zijne Nederlandsche Majesteit onlangs, gemaakte onder de bepittingen van Holland.»

»*ENGLAND* zal de Nederlandsche aanspraken onderzetz, opdat de uislag van dat onderzoek de andere natien soms niet te soer verwondere of ergewe worden de *considings* van het te, verwachten oordeel reeds voor een gedeelte aangegeven.»

»Als eene beschaafde natie zich soverreinstits-regies aanschrijft, zou behoort zij in staat te wesen, om hen te beschermen, die toestemmen hare onder-

»hoorigen genoemd te worden. Tot nog toe was *Holland onmagtig (helpless)* in den archipel. Voortaan zal deszelfs handel, *even als die van alle andere natien*, gevrijwaard worden van stoornis, dank zij de tegenwoordigheid van een *British eskader*; maar, of »de inboorlingen, die niet falen kunnen de bysonderheden van hunne betrekking te begrijpen, daarna veel ontzag en eerbied voor hen (de Hollanders) »zullen betoonen, — dit is meer dan wij kunnen be-slissen. Hunne hebsucht en ambitie hebben ver-moedelijk hunne magt verschreden. Maar de ge-beurtenissen loopen te samen ter bespoediging van »het herstel der voegzame schaal van zaken (*the restoration of the proper balance of things*) in den »archipel, waar duisternis tot veel misbruiken leidde.»

Mij dunkt, dese alles behalve minzame taal van lord *PALMERSTON*'s orgaan zou staatslieden, die wat meer op het oog hebben dan haren titel, hun traktement en de decoratiën, wel wat bezorgdheid kunnen inboezemen. Wie weet of de suppressie van het Nederlandsche gezag in den archipel niet reeds dringend noodzakelijk geacht wordt, en eerlang onder de *faits accomplis* zal behooren? Misschien hebben onze ministers er reeds het voorgevoel van, en is het daarom dat zij hun Belgisch-Fransche blad de *suppressie* der onafhankelijkheid van *Krakau* hebben doen verschonen.

Jammer maar, dat, als »Zijne Nederlandsche Majesteit» het gebied verliest, de natie er in de eerste plaats bij lijdt. Daarom, meen ik, heeft zij ook eenig recht om te verlangen, dat hare buitlandsche aangelegenheden niet aan den eersten den besten on-voorbereiden persoon worden toevertrouwd. Daarom schijnt zij mij niet onbetuogd om te onderzoeken naar de geschiktheid dergenen, die hare gezantschappen buiten 's lands bekleeden; niet onbetuogd om te vragen, wat die duur bezoldigde staatsdienaren eigenlijk op hunnen post deden? waarom de minister van buitlandsche zaken, soms de allergemigtigste posten eenen tijd-lang of vacant liet, of door inzalige afgeleefde, ook wel telkens verlof genietende, digere-maten liet vervullen?

INNIG; echter, doet het mij leed, dat mijn geve-len aangaande bovengenoemde regten en belangen der natie, tot nog toe zoo weinig door hare vertegenwoordigers werd gedeeld.

Het *Journal des Débats* (van 30 januari) de namen vermeldende dergenen, die den vorigen avond, de epr, hadden hunne opwachting te maken bij Z. M. den koning der Franschen, noemt, onder anderen, ook »den minister van Holland» op. Uit deze vermelding van het ministerieel, om niet te zeggen, officieel blad, blijkt dus:

- 10. dat de ason-generaal *FAZEL* (men is nog steeds in gebreke gebleven het publiek wyde te deelen op welke slagvelden de slappers generaal zijne rangen verwierf) eindelijk weder op zijnen post is teruggekeerd en den spintornier van *baron CARRE* als zaakgelastigde bij den heer *curzor* heeft afgelost;
- 20. dat »Zijne Nederlandsche Majesteit» niet moeg schijnt beschouwd te worden als koning der Nederlanden, maar als gereduceerd tot koning van Holland.

Mij komt dese *suppressie* van titel ongepast voor. Waar toe *Zijne Nederlandsche Majesteit* — dank zij de droevige Nederlandsche ministers — beslemd is, weet ik niet. Maar niemand behoort de gebeurtenissen, die nog niet *accomplis* zijn, voortuit te loopen. Alhoewel het dus den generaal *FAZEL* niet gelukte, *seigneur DE LA SARRAS* over te halen om tegen *Krakau*'s *suppressie* te protesteren, zoo een nogtans de gezant van den koning der Nederlanden wel aan de Fransche regering, verzoeken mogen, dat de door haar gesubsidieerde bladen hem geens ongepaste benaming geven.

Onder de *mirages*, welke onze Kamer na een den bevredigen, behooren inzonderheid de commissien. Laat soms hare standvastige bedardheid deelen of geen minister geene andere nitrugt meer over, niet hij zint postuante met gevaar bedreigd, dan kondigt hij eene commissie aan. Hoe vele commissien er reeds onder onze twee koningen, vande hooft, betaald, en, zonder iets te hebben, met uitredingen. — moge een ander missezen. Nogtans siet men onze Kamer, steeds even bedard-standvastig.

heeft, en zich door de benoeming eener commissie te laten plaatsen. Moge zekere sierweter zich slechts éénmaal aan dergelijken steen stooten, — met eene Kamer, althans eene Kamer in Nederlandschen zin, schijnt het een ander geval. — Nyctas zullen er wellicht, bij de aanstaande heraadslaging over het budget van buitenlandse zaken, eenige leden zich herinneren, dat, hoe zij, twee jaren geleden, van den geïmproviseerden minister van buitenlandse zaken verlangden, dat er voortaan geene aanvragende diplomaten zouden worden aangesteld, zonder een voorloopig examen te hebben ondergaan. Na lange tegenkanting, die eerst werd opgegeven toen de primitieve begrooting was gemaakt, behoeft de heer DE SARRAS, dat er diplomatische examina zouden worden ingesteld. Bij die bloote jalsafte bleef het een jaar. Daarop werd er, dezen zomer, eene commissie benoemd, om de voormelde examina af te nemen? — Neen, om er over te heraadslagen. Wat deed die commissie? Wat stelde zij vast? — Niemand weet het. — Intusschen waren er nieuwe secretarissen van legatie benoemd, te Weenen, te Berlijn, te Frankfort, te Madrid, te Brüssel, zonder eeuwig diplomatisch examen te hebben ondergaan. De commissie rustte; — iets, waartoe zij dan ook, de keuze harer leden in aanmerking genomen, het best geschikt scheen. Ja, haar president, de geleerde graaf SCHIMMELPENNING, vertrek als Nederlandsch gezant naar Londen. Daarop bleef de commissie zonder hoofd. Vermoedelijk zal zij deswege niet minder goed rusten.

En de Kamer? — Kamer... wie weet... men zal haar eene nieuwe commissie beloven, — wellicht om te onderzoeken wat de vorige deed!

Ingezonden stukken.

29 December 1846.

(Vervolg van n°. 26.)

Al eerder over ministeriën gesproken: waartoe die beide departementen van eeredienst? De staat, als zodanig, heeft niet geene kerkleer iets te maken. Het innerlijke der kerkgenootschappen moet aan deze zelve overgelaten worden; daarbij komen geene regeeringsbemoedijgingen te pas. De regering heeft alleen te zorgen, dat de vrije goddienstoefening aan elke gezindte zij verzekerd, en dat elk derzelve zich honden binnen de palen van wet en orde. Goede politie, — meer wordt er niet gevorderd; en deze bemoedijgingen rangschikken niet eigenaardig onder het departement van binnenlandsche zaken. Men behoeft niet te vragen of dit tot bezuiniging leiden zou? Wil men meer? — Het oog op dien vervaarlijken omslag in het constitutioneel beheer, in de perceptie der belastingen, en in alles wat het financieel betreft; eenen omslag, die het noodwendig gevolg is van overdrevene centralisatie. Van daar dat schrikbarende legio ambtenaren, waarvan de begunstigten met kwistige hand worden bezoldigd, terwijl de groote hoop van mindere kwaliteiten slechts een half of kwart bestaan heeft; te wettig om te leven en te veel om te sterven. Intusschen verslindt die drom van hooge en lage toontrekende dienaren een afzienlijk deel der zwaar opgelegde belastingen. Een eenvoudiger stelsel, met meer zelfstandigheid bij de gewestelijke besturen, vermindering van alle onnutte complicatie, niet meer ambtenaren dan verstrekt noodig, doch knappe personen en die goed gesalariseerd, — ziedat iets, wat, hadich het in praktijk gebracht werd, tot orde en besuiniging leiden mocht. Wil men meer? Men sla het oog op die versnipperde rechtsbedeling door een zoo groot aantal hoven en hofjes, welke allen moeijelijk met een talentvol personeel kan bezetten, en waaronder de eentheid der jurisprudentie lijdt. Twee of drie gerechtshoven, met uitstekende mannen bezet, zouden immers allezins voldoende zijn voor ons kleine rijk; en zou dit niet tot aanmerkelijke besparing strekken? Wil men meer? Men sla het oog op de pensioenlijsten en wachtgelden. Men overweeg, wat daarop niet zou zijn te bezuinigen. Duidende guldens worden er jaarlijks getrokken door rijk bemiddelden, waaronder er, op een men zegt, gevonden worden, wier aanspraken op talke kwistige gunstbewijzen allezins dubieus zijn. En zou men ook niet als een zeer geschikt onderwerp van bezuiniging mogen wijzen op onze Eerste Kamer der Staten-Generaal? Wat nu de Kamer aubrengt, is bekend. Zij is het vijftigste van eenen constitutioneel staatsregeren (een tegte belderswagen, die al te lang heeft, en het stijk zakt) en zou, in verbund

met de tegenwoordige staatsorganisatie, zeer goet gemist kunnen worden. Wilden men haar, echter, aankonden, dan kan men zeer gemakkelijk het lidmaatschap der Kamer tot eenen pest van een anaken, zonder geldelijke kostinge. De meeste leden zijn toch schaterlijk, en het staat immers aan den koning, lower bemiddelde personen daartoe te benoemen. Heedsnige geest geld moeten verlangen; nabeen schakel, die, om gevuld te blijven, de ministerie aanspanning der swaangedrukte natie, noodig heeft.

Daaromende of, en ook, op de buitenlandische zendingen, op het koloniaal beheer, en op andere onderwerpen kan bezuinigd worden, willen wij alleen op het aangehaalde verwijzen, en vragen of dat niet pleit voor den herziening van de regering, door den heer SARRAS in zijne rede verkondigd?

Men kan hier tegenwerpen, dat sommige der opgenoemde kosten niet verminderd kunnen worden, wijl dezelve uit de grondwet voortvloeijen. Toegestemd. Maar wat volgt daaruit? — Niets meer, op niet minder dan dat men, zonder verwijl, tot herziening der grondwet moet overgaan. Dat is, buitendien, reeds lang behoefte geweest; dat is, buitendien, reeds lang vurig gewanscht, niet alleen door het grootste gedeelte der natie, maar ook onafhankelijk in den lande, en maar ook door de meerderheid der Tweede Kamerleden. Zelfs d'argelaten alle bezuinigingen, die er stellig uit kunnen voortvloeijen, wordt eene afdoende herziening der grondwet gewanscht, uit een verheven oogpunt nog, dan dat van geldelijk belang. Men heeft de gebreken der tegerende grondwet door bittere ondervinding leeren kennen; men heeft de schromelijkste misbruiken en verspillingen zien plaats hebben. Wij hebben behoefte, dringende behoefte aan een beter kiesstelsel, opdat het onmisbare element van den constitutionelen staatsvorm, de volksvertegenwoordiging, zich kunne doen gelden en den haar toekomenden invloed op de regeringsbeginselen en handelingen vrijelijk kunne uitoefenen; opdat de regten en bevoegdheden, zoo der regering als der natie, beter worden gevestigd; opdat orde ontsta, waar thans wanorde heerscht; opdat licht verrijze, waar thans duisterheid ons omgeeft; opdat wij door dat een en ander mogen verkrijgen vastheid, eensgezindheid en energie van binnen, en kracht naar buiten; opdat wij niet als armhantige traineurs steeds achteraan sukelen; maar als een verlichte en beschaafde natie die plaats innemen onder de constitutionele staten, welke ons toekomt.

En wanneer buiten deze heilrijke uitkomsten daarvan nog belangrijke bezuinigingen uit eene doelmattige grondwet hervloeden kunnen voortvloeijen, — dan wordt het inspannen voor de regering, met het oog op den verschrikkelijken schuldenlast, het oog op de naar verlichting van het belastingrijk aangelegende natie, dubbel pligt, tot den grooten maatregel over te gaan; dan... Maar belaste wij ons voor de doove zoren. Wij slaan eenen blik op onze behoudzuchtige regering, die bij den dag leeft en roer wie geene teekenen des tijds bestaan. De onze vertegenwoordigers? Mogen wij op hen hopen? Mogen wij hopen, dat zij, bij de tegenwoordige heropening hunner vergadering, de oude flauwhartigheid afleggende begrepen hebbende, dat de steeds verzorgende toestand des lands dringend vordert, dat men sündeljk met vasten wil handele; mogen wij hopen, dat zij gebruik zal maken van het krachtige middel, hetwelk zij in handen heeft, haar volum over de begrooting?

Belast en mogmaas helst. Hoogst waarschijnlijk zal de begrooting — alhoewel de discussie, die de luchtige discussiën niet ontbreken zal, — een stote met volle zeilen vortgaan, en zulten de ministers niet tot en met 1849 verhoogen kunnen in de Staten-Generaal, om het wankelende staatsgebouw kunstmatig te handhaven. Maar waartoe dan, al dat geschrijf en al dat geschreeuw? — Wanneer men toch weet, hoe bij de regering noch bij de vertegenwoordigers ingang te zullen vinden? Waartoe? — Omdat het pligt is, dure pligt van iederen staatsburger, die het lech eenigzins vermag, te vermanen, te waarschuwen, zijne stem te verheffen overal, waar hij het belang des vaderlands bedreigd; verkeerdheden te betwijfelen, op te maken van den betere weg aan te dringen; wanneer hij, naar zijne overtuiging, regering en vertegenwoordiging den weg des verderfs niet betreden. Wie dat vermag en het niet doet, pleegt ontrouw aan zijn vaderland.

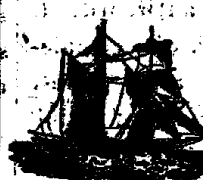
Daarom zullen wij voortvaren te schrijven, al ware het alleen om de natie, zoo zeeven die nog sluijnt, te helpen wakker schudding, en om Mijk van halde een ondersteuning te geeven aan allen, die niet met mond en pen in de bestelsten voor de belangen des vaderlands, en in het bijzonder aan die waardige vertegenwoordigers van de Tweede Kamer, die met onbezweken moedig gal staan in den eervollen strijd voor dat belang, en door hunne betoovenwaardige standvastigheid recht hebben te verwachten op de zeldzaamste hongerkroon. Daarom zullen wij voortvaren te schrijven, zoo lang de drukpers nog niet geheel geknield ligt; daarom zullen wij niet ophouden aan regering en vertegenwoordiging het nationaal gewordene woord: herziening der grondwet! toe te roepen, al weten wij ook, dat, vooralsnog, onze stem eene vocalamans in deserte is, al werden wij ook eenigzins geroepd door de innerlijke opwelling van ergernis en spijt over de onredigheden, die ons omringen, de pen niet moedeig weg te werpen.

Overzichten.

Oproeping.

Al degenen, die in het bezit mogten zijn van Gelden, Goederen of Papiëren, toebehoorende aan, of vorderingen mogten hebben ten laste van de onbeheerde Nalatenschap van CORNELIE PARR, in leven Echtgenoot van den Heer HERBORMA, Onderwijzer te Putten, en aldaar op den 15den Februarij 1844 overleden, worden verzocht, daarvan vóór 1° Maart aanstaande opgave te doen aan den Curator in voormelde Nalatenschap, Mr. D. J. MEURS, wachthout te Arnhem.

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN NAAR AMERIKA.
Te ROTTERDAM liggen in Lading de volgende Schepen:

Voor NEW-YORK: Het Nederlandsche gezinkte Beigantjenschip, de Koophandel, Kapitein M. F. BEMMERS, en het Nederlandsche Barkschip Dankbaarheid, Kapitein W. POSTMA.
Voor BALTIMORE: Het Amerikaansche gezinkte Beigantjenschip Harveest, Kapitein J. FUL...
Voor NEW-ORLEANS: Het Amerikaansche gekoperde Fregatschip Leodes, Kapitein N. B. ROBBINS.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Cargadoors: HUBIG en BLOEMHUIZEN te Rotterdam, en bij W. J. MEIJER & COMP. op den hoek van den Bakker- en Ketelstraat te Arnhem.

Schouwburg te Arnhem.
Bij genezame inzeekening eene Proef-Voorstelling, door de Duitsche Operisten, onder Directie van den Heer EDUARD CHRISTIANI, op Woensdag 27 Februarij 1847.

Der Wetgevinger, wider willen,
... (text partially obscured)

GRONDWETS-HERZIENING.
VERENIGINGEN VAN VOORSTANDERS VAN MAATGEVENINGEN EN STATUTEN...
... (text partially obscured)